

ILO ELÄÄ JÄRJESTÖISSÄ – POHJOIS-KARJALAN JÄRJESTÖPÄIVÄT 14.-15.11.2014, Lieksa

Pohjois-Karjalan viidennet Järjestöpäivät pidettiin 14.–15.11.2014 Lieksassa Yrjölän kotiseututalolla. Tämän vuoden järjestöpäivien teemoina olivat vapaaehtoistoiminnan hyvät käytännöt ja järjestöjen välinen yhteistyö.

[Katso kuvia järjestöpäiviltä](#)

[Kontaktiseinän koonti](#)

Kontaktiseinälle yhdistys tai yksityinen vapaaehtoinen sai jättää kauppojen osta/myy-seinän tavoin tarjouksia yhdistisyhteistyöhön tai vapaaehtoistoimintaan liittyen!

Päivien avaus ja JärjestöStara 2014 julkistaminen

Päivät avasi Järjestöasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja Katja Asikainen ja samalla julkistettiin myös vuoden 2014 JärjestöStara. Vuoden 2014 JärjestöStara-palkinto luovutettiin Eeva Krögerille.

Vuoden

JärjestöStara 2014 Eeva Kröger. Kuva: Reeta Rönkkö

[Lue lisää Vuoden 2014 JärjestöStara Eeva Krögeristä](#)
[Maakaista: Eeva Kröger on Pohjois-Karjalan vuoden 2014 järjestöstara](#)

Vapaaehtoistoiminnan ja osaamisen kohtaaminen, Mari Nupponen, toiminnanjohtaja, Kotikartanoyhdistys

[Diaesitys](#)

Mari Nupposen puheenvuorossa pohdittiin mitä on osaaminen, mistä osaaminen koostuu sekä sitä miten osaamisen tunnistamista voidaan hyödyntää yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnassa.

Osaamisen perustana on minäkuva, motiivit ja kiinnostuksen kohteet. (Yksilöllisen ammatillisen osaamisen jäävuorimalli). Tämän jälkeen tulevat arvot, laaja osaaminen, kuten sosiaaliset taidot tai ongelmanratkaisukyky, organisaatiossa hankittu osaaminen ja pyramidin huippuna ammattialaan liittyvät tiedot ja taidot, jotka meidän osaamisesta on usein helpoin tunnistaan. Ihmisen työkykyä voidaan tarkastella muun muassa työkyky-talon avulla.

Työkykyyn vaikuttavat

- terveys ja toimintakyky,
- osaaminen,
- arvot, asenteet ja motivaatio sekä
- työ, työolot ja työyhteisö

Työkykyyn vaikuttavat myös ulkoiset tekijät, kuten perhe, lähiyhteisö ja yhteiskunta. Mari Nupponen haastoiikin yhdistystoimijoita miettimään, miten yhdistyksen toiminnassa ja henkilön työkyvyn tukemisessa huomioidaan myös vapaaehtoistoimijan perhe. Tärkeää on myös avata vapaaehtoistoimijalle se, millaiseen kokonaisuuteen yksittäinen vapaaehtoistehtävä liittyy sekä konkretisoida vapaaehtoistehtävä, mitä osaamista se muun muassa vaatii.

Marin puheenvuoro herättelikin pohtimaan, miten rakennamme yhdistyksessä tehtäviä, jossa jokaisen oma henkilökohtainen osaaminen ja kyvyt sekä voimavarat ja arvomaailma kohtaavat ja toiminta tuntuu mielekkäältä?

Vapaaehtoistoiminta voimavarana, Marjahelena Salonen, kehitysjohtaja, Marttaliitto

[Diaesitys](#)

Marjahelena Salosen puheenvuoro käsitteli yleisesti vapaaehtoistoimintaa sekä Marttojen toimintamalleja toteuttaa vapaaehtoistoimintaa sekä esimerkkejä siitä, miten Martat ovat saaneet toimintaansa uusia tekijöitä.

Onnistuneen vapaaehtoistoiminnan edellytyksinä nostettiin esille muun muassa vapaaehtoisten ohjaus, tuki ja säännölliset tapaamiset, yhdistyksen erilaisten materiaalien antaminen toimijoiden käyttöön sekä vapaaehtoistojen huomioiminen ja palkitseminen.

Vapaaehtoistoiminnan kompastuskiviksi Marjahelena nosti muun muassa sen, että kaikille vapaaehtoisille ei löydy mielekästä tekemistä tai että kukaan ei ota vastuuta vapaaehtoisten rekrytoinnista, tukemisesta, työnohjauksesta ja virkistyksestä.

Martoissa vapaaehtoistoiminnan paikat on pilkottu erilaisiin tehtäviin. Martoissa voit olla esimerkiksi rahastonhoitajamartta, kummimartta, kv-martta tai sienimartta oman mielenkiinnon mukaan. Martat ovat tehneet toiminnassaan myös uudenlaisia avauksia vapaaehtoisten tavoittamiseksi, kuten erilaista pop up –martta- tapahtumat tai mukana olo ravintolapäivässä.

Puheenvuorossaan Marjahelena kertoi myös Marttojen mallista vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuuden mittaamiseksi. Sähköisen raportoinnin tavoitteena on vaikuttavuuden osoittaminen, tehdä näkyväksi vapaaehtoisten tekemät tunnit sekä toimia kehittämisen välineenä yhdistyksille ja järjestöille.

Monimuotoinen vapaaehtoistoiminta

Monimuotoinen vapaaehtoistoiminta-paneelissa vapaaehtoistoimijat kertoivat omia kokemuksiaan vapaaehtoistojen toiminnasta, siitä mikä sai lähtemään mukaan vapaaehtoistoimintaan, mitä vapaaehtoistoiminta on antanut ja mikä on motivoinut jatkamaan vapaaehtoistoimintaa.

Panelistit vasemmalta oikealle:

Virpi Turunen, vapaaehtoinen, Lieksan kehitysvammaisten tuki ry ja Kirsikoti
Kirsi Muikku, vapaaehtoinen, Lieksan tukipiste
Ritva Mäki, puheenjohtaja, SPR Lieksan osasto
Eeva Mikkola, kunniajäsen, Pohjois-Karjalan Martat
Iiro Laine, samoaja, Pielisen partiolaiset, Lieksa

Lieksan kaupungin tervehdys, Esko Lehto, Lieksan kaupunginjohtaja

[Esko Lehdon puhe](#)

Lieksan kaupunginjohtaja Esko Lehto kertoi puheenvuorossaan siitä, miten Lieksan kaupunki näkee yhdistysten/järjestöjen merkityksen sekä siitä, millaisia järjestöjen välisiä yhteistyömuotoja Lieksassa on ja millaista yhteistyötä järjestöt ja kunta tekevät Lieksassa. Puheenvuoron lopussa Esko Lehto visioi tulevaisuutta sekä kuntien että järjestöjen näkökulmasta.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tervehdys, Maarita Mannelin, maakuntasuunnittelija, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

[Diaesitys](#)

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tervehdyksen järjestöpäiviin toi maakuntasuunnittelija Maarita Mannelin. Hänen vastualueisiin kuuluvat hyvinvointi ja nuoriso sekä elinikäisen osallisuuden koordinointi ja kehittäminen. Puheenvuorossaan Maarita Mannelin esitteli maakuntaliiton keskeisiä toimintoja, maakuntaliitosta haettavia rahoitusmahdollisuuksia sekä maakuntaohjelmaa, erityisesti hyvinvoinnin ja järjestöjen näkökulmasta.

Lauantaina järjestöpäivillä kuultiin erilaisia erimerkkejä ja puheenvuoroja yhdistysten välisestä yhteistyöstä sekä JAKE-järjestökyselyn tuloksia yhteistyöstä.

JAKE-järjestökyselyn tuloksia yhteistyöstä, Kari Hyvärinen, projektikoordinaattori, Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus

[Diaesitys](#)

[JAKE-hankkeen järjestökysely](#)

Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskuksen, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen ja Pohjois-Karjalan Kylien yhteinen JAKE -Järjestö- ja kansalaistoiminnan kehittämishanke toteutti järjestökyselyn Pohjois-Karjalan alueella keväällä 2014. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa pohjoiskarjalaisten järjestöjen toiminnan nykytilaa, kehittämistarpeita ja yhteistyötä. Vastauksia saatiin 105:ltä, jolloin kyselyn vastausprosentiksi muodostui 30. Kysely toteutettiin sähköisesti. Kyselyyn vastanneista 42 % oli kylä- ja kaupunginosayhdistyksiä, 23 % Marttayhdistyksiä, 16 % sosiaali- ja terveystaloyhdistyksiä ja 20 % muiden toimialojen yhdistyksiä.

Tuloksien mukaan järjestöjen välinen yhteistyö oli hyvällä pohjalla ja sitä haluttiin lähteä lisäämään. Tärkeimpänä hyötynä järjestöyhteistyössä nähtiin yhdessä tekemisen ilo. Yhteistyötä vaikeuttavana tekijänä pidettiin heikkoa sitoutumista ja resurssien puutetta yhteistyöhön. Pääsääntöisesti yhteistyötä tehtiin oman alan yhdistysten kesken ja yleisintä järjestöyhteistyötä oli tapahtumien järjestämisessä. Järjestöjen välisessä yhteistyössä tapahtumat pysyvät keskiössä myös tulevaisuudessa, mutta merkittävästi eniten järjestöyhteistyötä lisätään kehittämishankkeiden osalta.

Yhdessä olemme enemmän, Kaisa Kervinen, yhteisökehittäjä, MSL Joensuun kulttuuriyhdistys

[Mehtätivoli 2011-2013-esitys](#)

Kaisa Kervinen kertoi puheenvuorossaan kokemuksia yhteistyöstä, rohkeudesta ja kohtaamisesta. Mehtätivolin ja Suuren Vesikiertueen nimillä yleisön keskuudessa tunnetuksi tullut yhteistyöhanke Intoa, ossoomista ja yhteistyön voimmoa sai Pohjois-Karjalassa liikkeelle yhteensä 14 000 ihmistä. Tapahtumien ja yhteistyössä tehtyjen toimintojen kautta kohdattiin, koettiin ja nostettiin esille tärkeitä asioita sekä nautittiin yhdessä olost. Tapahtumat mahdollistavat ihmisten tapaamisen ja kohtaamisen sekä ne toimivat matalan kynnyksen keinona osallistua kylän toimintaan.

Tapahtumapaikat olivat kylillä ja veden äärellä: satamissa, kylärannoissa, veneen laskupaikoilla, maatilan rannassa, konehalleissa, takapihoilla ja kylätaloilla. Mukana oli satoja toimijoita, kymmeniä kansalaisjärjestöjä hankkeineen, yhdistyksiä sekä satoja vapaaehtoisia tekemässä tapahtumia, jotka yhdistivät paikallista parhautta, tärkeää tietoa, taidetta ja tekemistä. Yhteisenä teemana oli vahvasti ympäristö ja varsinkin vesistöt.

Lopuksi Kaisa Kervinen haastoi järjestöpäivät osallistujat pohtimaan yhdistysten välistä yhteistyötä: (Kokeile tätä myös kotona! :)

- mieti yksi yhdistys, jonka kanssa et ole koskaan tehnyt yhteistyötä ja kirjaa se paperille.
- tämän jälkeen kirjoita syy sille, miksi yhteistyötä kyseisen yhdistyksen kanssa ei ole tehty.

Mieti, voitko yliviivata syyn sille, miksei yhteistyötä ole tehty, onnistuisiko yhteistyö sittenkin?

Uudella tavalla aitoa kumppanuutta, Anna-Maija Pitkänen, kumppanuuskehittäjä, Pohjois-Karjalan Muisti ry

[Diaesitys](#)

Uudella tavalla aitoa kumppanuutta -hanke (2012–2015) on Pohjois-Karjalan muisti ry:n ja Omaiset mielenterveystyön tukena Pohjois-Karjalan yhdistys ry:n yhteinen hanke. Kumppanuushankkeella on haettu yhteiseen työhön muiden muassa jatkuvuutta ja suunnitelmallisuutta, tieto- ja taitoperustan monipuolistumista sekä työpari- ja vertaistukiverkoston vahvistumista.

Puheenvuorossaan Anna-Maija Pitkänen kertoi kumppanuushankkeesta, kumppanuuden nykytilanteesta, iloista, onnistumisista ja matkan varrella kohdatuista pulmista. Yhteishanke on muun muassa tuonut uusia välineitä ja yhteistyömuotoja sekä vahvistanut keskinäistä tiedon- ja osaamisen vaihtoa. Hankkeessa on muun muassa perustettu yhdistyksien hallitusten jäsenistä yhteinen kehittämistyöryhmä. Kumppanuuden rakentamisessa Anna-Maija nosti esille myös yhteistyön haasteita, joihin kannattaa yhteistyön rakentamisessa kiinnittää huomioita: kumppanuuden kehittyminen vaatii aikaa, tiedonkulku, yhteinen arvokeskustelu sekä vapaaehtoistoimintaan perustuvan toiminnan haavoittuvuus.

Kappaleen matkaa yhdessä, Irma Nykänen, puheenjohtaja, Lieksan tukipiste

[Diaesitys](#)

Irma Nykänen pohti puheenvuorossaan yhteistyötä ja sen rakentumista. Usein yhteistyö lähtee käyntiin siitä, että henkilö, joka on kiinnostunut yhteistyöstä, ottaa yhteyttä tai toisin päin tai henkilö kävelee konkreettisesti Tukipisteen ovesta sisään. Tämän jälkeen lähdetään miettimään ja keskustelemaan yhdessä asioita eteenpäin.

Irma Nykänen kuvasikin yhteistyötä pallon kopitteluksi, se on vastavuoroista toimintaa. Yhteistyön rakentamiseen tarvitaan keskinäistä luottamusta, toisen kunnioittamista ja sitä, että vedetään köydestä samaan suuntaan. Yhteistyöhön tarvitaan myös koordinoijaa, kapelimestaria, joka organisoii tekemistä, mutta tekee sen niin, että orkesteri kokee, että saa tehdä heille tärkeitä ja merkityksellisiä asioita. Yhteistyössä yhdistetään voimavaroja ja osaamista, jolloin voi syntyä jotain suurempaa kuin yksin tehdessä.

Yhteisöllisyydessä on voimaa, Petri Kettunen, päävalmentaja, miesten salibandymaajoukkue

(ei diaesitystä saatavilla)

Petri Kettunen puhui yhteisöllisyydestä ja sen rakentumisesta. Hänen kokemukset kumpuavat omasta elämänmittaisesta urheiluseuraurasta. Yhteisöllisyyden lainalaisuudet ovat kuitenkin teemasta tai yhdistyksestä riippumattomia. Kettunen muistutti, että kaiken inhimillisen toiminnan taustalla on se, että tekijä kokee sen itselle merkitykselliseksi. Merkityksellisyys lähtee ihmisistä ja heidän tarpeista.

Yhteisöllisyyden taustalla on aina yhteinen ja yhteisesti jaettu arvomaailma. ”Arvot ovat kuin taulunkehys, ne raamittavat sisältöä” Lisäksi yhdessä tekeminen vaatii vuoropuhelua, jos vuoropuhelu häviää, häviävät tekijätkin. Kun arvot ja tekeminen on yhteisesti sovittua, on myös lopputuloksen kantaminen helpompaa. Lisäksi vastuu jaetaan yhdessä, tämä pätee niin urheilujoukkueeseen, yhdistykseen kuin muihinkin yhteisöihin. ”Yhteinen unelma ei toteudu, jos jokainen yksilö ei kannaa omaa vastuuta”, Petri Kettunen totesi.

Yhteiset kokemukset luovat lopulta yhteisöllisyyden. On todettu, että ääripäät hyvien ja huonojen kokemusten joukossa vahvistavat parhaiten yhteisöllisyyttä. Negatiiviset kokemuksetkin kääntyvät usein lopulta yhteisöä yhdistäväksi tekijäksi, yhteisestä koettelemuksesta on selvitty yhdessä.

Päävalmentajana Kettunen toimii itsekin johtajanroolissa. Siksi hän muistuttikin että jokaisen mielipide on yhtä tärkeä ja kaikkia tulee arvostaa tehtävästä riippumatta. ”Pienikin tekeminen on tärkeää, tehtävä voi vaihdella, arvostus ei.” Myös johtamisesta tulisi siirtyä kohti kohtaamista. ”Jos pelaaja tulee kertomaan siviilielämän ongelmista tai iloista, voi kokea onnistuneensa tässä, Kettunen viittasi omiin kokemuksiinsa.” Luottamusta ja luotettavuutta ei voida siis unohtaa joukosta, kun puhutaan yhteisöllisyydestä. Loppuun Kettunen nosti vielä esiin neuvot jokaiselle yhteiseen toimintaan suuntaavalle: Uskalla osallistua! Uskalla olla oma itsesi!